

Mag ik iemand dwingen zijn kamer schoon te maken?

Moet ik informatie over mijn cliënt doorgeven aan de politie?

Kan ik een beslissing nemen die ingaat tegen gemaakte afspraken?

In het dagelijks werk in psychiatrie en rehabilitatie ontstaan regelmatig ethische kwesties rondom thema's als autonomie en respect, afstand en nabijheid, het omgaan met wensen van cliënten op het gebied van intimiteit en seksualiteit, en visies op 'normaal' gedrag. Medewerkers en managers komen regelmatig knel te zitten tussen verschillende waarden en normen en botsende belangen.

In dit boek worden praktijkvragen van hulpverleners (verpleegkundigen, begeleiders, psychologen, psychiaters) en managers besproken aan de hand van ethische gespreksmethoden en theorieën. *Tijd voor reflectie* kan medewerkers en leidinggevendenden helpen om ethische kwesties in de dagelijkse praktijk van de geestelijke gezondheidszorg te herkennen en bespreekbaar te maken.

Bij De Grote Rivieren, organisatie voor GGZ Zuidwest Nederland te Dordrecht, staat reflectie op goede zorg sinds 2004 op de agenda. Walter van Bennekom, geneesheer-directeur van deze organisatie: *'Wij zijn het project gestart met het idee dat het verhogen van de morele sensibiliteit van hulpverleners zou leiden tot betere zorg en dat is ook zo, maar gaande het project bleek het bij medewerkers ook te leiden tot minder stress en tot meer enthousiasme voor het werk'*.

Beide auteurs, Dorine Bauduin en Mariël Kanne, hebben ruime ervaring als docent ethiek en als gespreksleider bij reflectiebijeenkomsten in verschillende zorgorganisaties